

Raport z realizacji

Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem
na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023 – 2026

w latach 2021-2022

Śrem, listopad 2023 r.

Spis treści

1. Wstęp.....	2
2. Realizacja poszczególnych celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska dla gminy Śrem	3
2.1 Zadania własne.....	3
2.2 Zadania monitorowane.....	16
3. Ocena stanu realizacji programu	29
3.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza, Zagrożenie hałasem	29
3.2 Gospodarowanie wodami	30
3.3 Gospodarka wodno-ściekowa.....	31
3.4 Zasoby geologiczne.....	32
3.5 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	32
3.6 Zasoby przyrodnicze.....	33
3.7 Zagrożenie poważnymi awariami	33
3.8 Edukacja.....	34
4. Wskaźniki (mierniki) realizacji programu	36
5. Podsumowanie	42

1. Wstęp

„Program ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026” (zwany dalej programem) został uchwalony uchwałą Nr 97/IX/2019 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 12 września 2019 r.

Program ochrony środowiska jest narzędziem służącym do prowadzenia polityki ochrony środowiska na poziomie jednostek samorządowych. Dokument stanowi przeniesienie istotnych zagadnień określonych w polityce ochrony środowiska państwa na niższe poziomy administracji, z jednoczesnym uwzględnieniem lokalnej specyfiki i uwarunkowań. Podstawowym założeniem programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach jest dążenie do poprawy stanu środowiska przyrodniczego oraz efektywnego zarządzania środowiskiem.

Obowiązek sporządzania co dwa lata raportów z wykonania programów ochrony środowiska wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, 2687, z 2023 r. poz. 877, 1506, 1719, 1688, 1762, 1963, 1890 i 2029). Raport przedstawia się Radzie Miejskiej w Śremie, a następnie – stosownie do art. 18 ust. 3 ww. ustawy – przekazuje Zarządowi Powiatu w Śremie.

Celem raportu jest ocena realizacji wykonanych zadań proekologicznych wskazanych w programie. Ocena ta ma służyć określeniu stopnia realizacji założonych w ww. dokumencie zadań mających na celu polepszenie stanu środowiska w gminie, a także sformułowaniu wniosków niezbędnych do kolejnej aktualizacji programu ochrony środowiska dla gminy Śrem.

Raport obejmuje analizę zrealizowanych zadań oraz poniesionych nakładów finansowych.

Przy sporządzeniu dokumentu wykorzystano dane instytucji posiadających bazy danych zagregowane do poziomu gminy Śrem, tj.: Głównego Urzędu Statystycznego i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz dane Urzędu Miejskiego w Śremie i podmiotów zobowiązanych do realizacji przyporządkowanych im zadań.

Niniejszy **raport obejmuje okres** realizacji zadań proekologicznych **od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r.**

2. Realizacja poszczególnych celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska dla gminy Śrem

2.1 Zadania własne

Przedsięwzięcia stanowiące zadania własne gminy zrealizowane w latach 2021-2022 przedstawia tabela 1.

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Tabela 1. Realizacja zadań własnych gminy w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
Ochrona klimatu i jakości powietrza / Zagrożenie hałasem						
1.	Wspomaganie ekologicznych form transportu	Gmina Śrem	zrealizowano	2 647 742,42	3 238 116,71	środki własne, środki zewnętrzne
	<p>Opis podjętych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na obszarze gminy funkcjonowały samoobsługowe stacje naprawy rowerów; corocznie wykonywany jest serwis i naprawa stacji, – funkcjonował system Roweru Miejskiego – w sezonie rowerowym mieszkańcy mieli do dyspozycji 40 rowerów w następujących stacjach: węzeł przesiadkowy Stary Rynek, skrzyżowanie Alei Solidarności z ulicą Żurawią, Jeziorany przy ul. Bora Komorowskiego, deptak Jeziorany, Plaża Miejska w Śremie, ul. Adama Mickiewicza przy Muzeum Śremskim, ul. Jana Kilińskiego, ul. Ludwika Zamenhofs przy boisku i przy Centrum Sportowym na Psarskim, Rynek – ul. Plac 20 Października (ilość wypożyczeń roweru w 2021 roku: 6459 przez 1578 użytkowników, w 2022 roku – 14431 wypożyczeń przez 2057 użytkowników), – funkcjonowała bezpłatna komunikacja miejska. 					
2.	Budowa kładki pieszo-rowerowej nad kanałem ulgi rzeki Warty wraz ze ścieżką pieszo-rowerową do Zbrudzewa oraz w kierunku Mechlina	Gmina Śrem	zrealizowano	9 921 751,52	0,00	środki własne, środki zewnętrzne
	<p>Opis podjętych działań: w 2021 r. kontynuowano budowę ścieżki pieszo-rowerowej do Zbrudzewa oraz w kierunku Mechlina wraz z oświetleniem, wybudowano kładkę pieszo – rowerową nad kanałem Ulgi rzeki Warty wraz z oświetleniem oraz wannę żelbetową pod mostem, wykonano działania informacyjno-promocyjne związane z realizacją projektu oraz przeprowadzono roboty dodatkowe (m.in. montaż kamer, zasilanie monitoringu, montaż barier sprężystych na przyczółku mostu, dodatkowe odwodnienie liniowe, iluminacja ścieżki).</p>					
3.	Wsparcie w formie dotacji do modernizacji źródeł ogrzewania	Gmina Śrem	zrealizowano	225 000,00	133 024,00 zł	środki własne
	<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2021 r. udzielono dotacji na dofinansowanie kosztów następujących inwestycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zmiana źródła ciepła z węglowego na gazowe (35 dotacji), – zmiana źródła ciepła z węglowego na kocioł spełniający wymagania 5 klasy (osiem dotacji), – zmiana źródła ciepła z węglowego na pompę ciepła (dwie dotacje); 					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
	2) w 2022 r. udzielono dotacji na dofinansowanie kosztów następujących inwestycji: <ul style="list-style-type: none"> – zmiana źródła ciepła z węglowego na gazowe (21 dotacji), – zmiana źródła ciepła z węglowego na kocioł spełniający wymagania 5 klasy (cztery dotacji), – zmiana źródła ciepła z węglowego na pompę ciepła (dwie dotacje). 					
	Wspieranie przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii – dotacje na montaż paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych lub pomp ciepła	Gmina Śrem	zrealizowano	2 392,98	41 920,00	środki własne
4.	Opis podjętych działań: <ol style="list-style-type: none"> 1) w 2021 r. udzielono dotacji na dofinansowanie kosztów następujących inwestycji: <ul style="list-style-type: none"> – montaż w systemie grzewczym pompy ciepła (jedna dotacja); 2) w 2022 r. udzielono dotacji na dofinansowanie kosztów następujących inwestycji: <ul style="list-style-type: none"> – montaż paneli fotowoltaicznych (jedna dotacja), – montaż pompy ciepła będącej jedynym źródłem ciepła służącym ogrzewaniu pomieszczeń i wody użytkowej (osiem dotacji). 					
	Budowa energooszczędnego oświetlenia dróg gminnych	Gmina Śrem	zrealizowano	605 351,90	718 639,86	środki własne, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
5.	Opis podjętych działań: <ol style="list-style-type: none"> 1) w 2021 r.: <ul style="list-style-type: none"> – wykonano oświetlenie dróg gminnych (łącznie 101 lamp) w następujących miejscowościach: Pełczyn/Nochówko, Wyrzeka (ul. Mórecka), Wyrzeka (ul. Leśna), Kaleje, Orkowo, Ostrowo – Huby, Dąbrowa (ul. Grodzewska), Psarskie (ul. Modrzewiowa), Olsza, Pyszaca (ul. Podgórna), – zrealizowano inwestycje w zakresie poprawy bezpieczeństwa przejść dla pieszych ze szczególnym uwzględnieniem osób niedowidzących oraz słabowidzących - doświetlenie przejść dla pieszych poprzez montaż nowych lamp oraz montaż wypukłych płytek typu „stop” (przejście pieszo-rowerowe w ciągu ul. Józefa Piłsudskiego przy tzw. „stawach” obok Parku im. Powstańców Wielkopolskich w Śremie, przejście dla pieszych na skrzyżowaniu ulic: Józefa Piłsudskiego i Szkolnej), 2) w 2022 r. wykonano oświetlenie dróg gminnych (łącznie 93 lamp) w następujących miejscowościach: Pełczyn/Nochówko, Dąbrowa (ul. Grodzewska), Pełczyn (przy świetlicy), Psarskie (ul. Orzechowa), Grodzewo (ul. Południowa), Grzymysław, Bodzyniewo (przy szkole podstawowej), Ostrowo, Błociszewo (ul. Parkowa), Orkowo, Wyrzeka (ul. Mórecka), Pyszaca (ul. Ceglana), Kawcze. 					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
6.	Budowa i modernizacja dróg gminnych	Gmina Śrem	zrealizowano	3 871 379,62	9 163 046,83	środki własne
	<p>Opis podjętych działań:</p> <p>– w latach 2021 – 2022 wykonano lub rozpoczęto następujące inwestycje: budowa dróg gminnych w Nochowie, modernizacja dróg gruntowych i asfaltowych, budowa ul. Ogrodowej w Dąbrowie, budowa drogi gminnej (obręb Mechlin – LEOPOL), budowa drogi w Grzymysławiu, budowa dróg w Psarskim, budowa ul. Jesiennej w Nochowie, budowa ul. Tadeusza Kantora i ul. Włodzimierza Tetmajera, budowa ul. Spokojnej w Mórce (etap III), przebudowa nawierzchni ul. Dąbrowskiego, ul. Szewskiej i ul. Młyńskiej w Śremie, przebudowa ulic: Tadeusza Kościuszki i Prymasa Stefana Wyszyńskiego; budowa ul. Brylantowej w Zbrudzewie, modernizacja drogi Krzyżanowo-Manieczki, modernizacja drogi w Ostrowie, budowa drogi w Dalewie.</p>					
7.	Budowa dróg rowerowych, ciągów i tras pieszo-rowerowych na obszarze gminy Śrem	Gmina Śrem	zrealizowano	4 255 553,63	29 897,00	środki własne, środki zewnętrzne
	<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2021 r. zrealizowano przedsięwzięcie: „Rozbudowa systemu tras rowerowych w ramach rozwoju transportu niskoemisyjnego w Gminie Śrem. Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Śrem – Psarskie” (budowa ścieżki pieszo-rowerowej Śrem – Psarskie wraz z systemem oświetlenia oraz parkingami Bike & Ride, wyznaczenie pasa ruchu dla rowerów w m. Psarskie w ciągu ulic: Astrowa, Azaliowa, Fiołkowa oraz budowa ścieżki pieszo-rowerowej w ul. Fabrycznej w Śremie – dł. 3,6 km);</p> <p>2) w 2022 r. wykonano budowę i modernizację ścieżek pieszo-rowerowych na terenie gminy (w ramach bieżących potrzeb i zgłoszeń);</p> <p>3) łączna długość nowopowstałych ścieżek rowerowych w latach 2021-2022: 5,76 km.</p>					
8.	Kontrole przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej oraz zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych	Straż Miejska w Śremie	zrealizowano	wydatki bieżące	wydatki bieżące	środki własne
	<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2021 r. przeprowadzono kontrolę łącznie 270 nieruchomości na terenie gminy Śrem (ujawnione uchybienia z zakresu spalania odpadów: 2, z zakresu przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej: 54);</p> <p>2) w 2022 r. przeprowadzono kontrolę łącznie 184 nieruchomości na terenie gminy Śrem (ujawnione uchybienia z zakresu spalania odpadów: 7, z zakresu przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej: 31).</p>					
Gospodarowanie wodami						
9.	Dotacje dla spółek wodnych na utrzymanie urządzeń melioracyjnych	Gmina Śrem	zrealizowano	150 000,00	150 000,00	środki własne
	Opis podjętych działań:					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
	– w okresie sprawozdawczym corocznie poddawano konserwacji 14,45 km rowów melioracyjnych w miejscowościach: Borgowo-Ostrowo, Dąbrowa-Grodzewe, Krzyżanowo, Mechlin, Nochowo, Gaj, Pełczyn, Bodzyniewo-Wirginowo, Kadzewo, Błociszewo, Mórka, Dalewo, Wyrzeka, Binkowo, Orkowo, Niestabin, Zbrudzewo, Szymanowo, Grzymysław, Luciny, Pyszaca, Sosnowiec, Olsza.					
	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych wśród mieszkańców w zakresie korzyści płynących z retencjonowania wód opadowych w kontekście adaptacji do zmian klimatu	Gmina Śrem	zrealizowano	wydatki bieżące	553,50	środki własne
10.	<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Śremie publikowane były treści związane z adaptacją do zmian klimatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dekalog oszczędzania wody opracowany przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytut Badawczy, – informacje o trwających naborach wniosków na realizację przedsięwzięć mających na celu zbieranie wody opadowej i jej zagospodarowanie na terenie nieruchomości (program „Moja Woda” obsługiwany przez WFOŚiGW w Poznaniu); <p>2) na terenach zieleni będących w zarządzie gminy (parki, skwery, pasy drogowe) ograniczono koszenie trawników (w celach informacyjnych w pobliżu tych terenów umieszczono tabliczki „Tu kosimy rzadziej” - 15 szt.).</p>					
Gospodarka wodno-ściekowa						
11.	Wspieranie realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków poprzez program dotacji celowych na dofinansowanie kosztów zakupu i montażu ww. urządzeń	Gmina Śrem	nie zrealizowano	0,00	0,00	nie dotyczy
12.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Śrem	zrealizowano	wydatki bieżące	wydatki bieżące	środki własne
	Opis podjętych działań: gmina na bieżąco prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych, częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej.					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
13.	Kontrola zawartych umów na odbiór ścieków ze zbiorników bezodpływowych	Gmina Śrem	zrealizowano	wydatki bieżące	0,00	środki własne
	Opis podjętych działań: 1) w 2021 r. przeprowadzono pięć kontroli; 2) w 2022 r. nie prowadzono kontroli w ww. zakresie.					
14.	Rozbudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej	Gmina Śrem	zrealizowano	399 972,80	299 999,99	środki własne
	Opis podjętych działań: w ramach realizacji zadania w latach 2021-2022 przeprowadzono modernizację i rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej na terenie miasta i gminy Śrem.					
15.	Monitoring zrehabilitowanego składowiska odpadów w Górze	Gmina Śrem	zrealizowano	2 681,40	2 681,40	środki własne
	Opis podjętych działań: zgodnie z obowiązującymi przepisami w latach 2021 - 2022 dwa razy w roku prowadzony był monitoring wód podziemnych na terenie zrehabilitowanego składowiska odpadów komunalnych w Górze w celu oceny jego wpływu na środowisko gruntowo-wodne.					
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów						
16.	Likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”	Gmina Śrem	zrealizowano	3 618,00	ok. 10 000,00	środki własne
	Opis podjętych działań: 1) w 2021 r. zlikwidowano dwa „dzikie wysypiska śmieci”; 2) w 2022 r. zlikwidowano 10 „dzikich wysypisk śmieci”.					
17.	Likwidacja wyrobów zawierających azbest	Gmina Śrem	zrealizowano	20 067,11	0,00	środki własne, środki zewnętrzne
	Opis podjętych działań: 1) likwidacja wyrobów zawierających azbest z nieruchomości położonych na terenie gminy Śrem odbywa się we współpracy z Powiatem Śremskim przy udziale środków z budżetu gminy oraz środków zewnętrznych (WFOŚiGW w Poznaniu, NFOŚiGW); 2) w 2021 roku na terenie gminy Śrem zrealizowano 70 wniosków unieszkodliwiających 167,6 Mg wyrobów zawierających azbest; 3) w 2022 r. nie realizowano działania (w związku z opóźnieniem naboru wniosków w WFOŚiGW w Poznaniu na realizację ww. zadania, Powiat Śremski w 2022 r. złożył wniosek w ww. zakresie, a realizacja zadania rozpoczęła się w 2023 r.).					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
Zasoby przyrodnicze						
18.	Nasadenia drzew i krzewów na terenie gminy Śrem z uwzględnieniem gatunków skutecznych w walce z zanieczyszczeniem powietrza	Gmina Śrem	zrealizowano	96 200,00	145 897,90	środki własne, środki zewnętrzne
<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2021 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w ramach umów na bieżące utrzymanie zieleni, na podstawie odrębnych zleceń i w ramach nasadzeń zastępczych dokonano nasadzeń drzew i krzewów w następujących miejscach: na terenach rekreacyjnych w Wyrzece (sosna czarna, świerk kłujący, świerk serbski, świerk pospolity, brzoza brodawkowata, kasztanowiec czerwony - 197 szt.), na nowej części Cmentarza Komunalnego w Śremie (sosna czarna - 47 szt.), na terenie Miejskiego Parku Ekologicznego im. W. Puchalskiego w Śremie (sosna czarna, jodła jednobarwna, klon zwyczajny, buk zwyczajny - 35 szt.), na skwerze u zbiegu ulic: Gen. Wł. Sikorskiego i Józefa Chełmońskiego (hortensja bukietowa – 100 szt.), na działce o nr ewid. 1395, przy ul. Adama Mickiewicza (lipa drobnolistna – 5 szt.), na działce o nr ewid. 508/3, w ciągu ul. Józefa Piłsudskiego (grab pospolity – 2 szt., klon zwyczajny – 5 szt.), na działce o nr ewid. 28/7, na terenie Parku Miejskiego im. Powstańców Wielkopolskich (dąglezja zielona – 10 szt., lipa drobnolistna – 2 szt.), w ciągu ul. Mikołaja Reja (lipa drobnolistna – 5 szt.), na terenie zieleni między budynkiem Szkoły Podstawowej Nr 6 w Śremie a parkingiem (lipa drobnolistna – 2 szt.), na terenie między ogrodzeniem przedszkola „Jarzębinka” a ciągiem pieszym wzdłuż budynku przy ul. Leopolda Okulickiego 8 w Śremie (grab pospolity – 6 szt.), w ciągu ul. Wojska Polskiego (lipa drobnolistna – 5 szt.), przy ul. Tadeusza Bora Komorowskiego (świerk srebrny – 1 szt.), – dokonano nasadzeń drzew wzdłuż pasów drogowych dróg gminnych: Śrem, ul. Artura Grottgera, ul. Józefa Piłsudskiego; Mechlin, ul. Ks. Piotra Wawrzyniaka; Zbrudzewo, ul. Ametystowa, ul. Śremska; Pysząca, ul. Długa; Psarskie, ul. Sikorskiego; Mateuszewo; Kawcze (klon zwyczajny – 34 szt., lipa drobnolistna – 1 szt.) – w ramach realizacji inwestycji drogowych i wykonania nasadzeń zastępczych, – wybudowano ekozielony przystanek autobusowy przy ulicy Adama Mickiewicza w Śremie; <p>2) w 2022 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w ramach odrębnych umów i zleceń zostało posadzonych 65 drzew oraz 232 krzewy w pasach drogowych oraz parkach na terenie miasta, a także 88 drzew na terenie sołectw, – w Miejskim Parku Ekologicznym im. Wł. Puchalskiego w Śremie posadzono brzozy brodawkowate i graby pospolite (w ramach projektu realizowanego przez Fundację Atqi), a jako uzupełnienie nasadzeń w pasie drogowym ulicy Artura Grottgera w Śremie posadzono 8 klonów zwyczajnych o odmianie kulistej, – dokonano nasadzeń roślin wieloletnich przy ul. Ks. Jerzego Popiełuszki (krzewuszką cudowną, forsycją pośrednią, tawułą japońską, jałowcem pospolitym – 41 szt.) oraz przy ul. Adama Mickiewicza 24A, 26, 32 i 34 w Śremie (grab pospolity, pęcherznica kalinolistna, grab pospolity, świerk serbski, cis pośredni, pięciornik krzewiasty, tawuła szara – 102 szt.), 						

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
	<ul style="list-style-type: none"> – gmina Śrem wzięła udział w programie kaskadowych szkoleń dla pracowników samorządów terytorialnych w zakresie projektowania i gospodarowania zielenią w miastach; na realizację przedsięwzięcia tzw. małej retencji w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury gmina Śrem otrzymała dotację w wysokości 10 000 zł; w ramach projektu zrewitalizowane zostały dwa obszary zlokalizowane w strefie ochrony konserwatorskiej historycznego układu urbanistycznego miasta – przy ul. Adama Mickiewicza oraz przy ul. ks. J. Popiełuszki, – opracowano projekt rewitalizacji „Ogrodu Róż” przy ul. Poznańskiej w Śremie, – wybudowano ekozielony przystanek autobusowy przy ulicy Jana Kilińskiego w Śremie (dofinansowanie w ramach programu Błękitno – Zielone Inicjatywy Dla Wielkopolski), – dokonano nasadzeń drzew wzdłuż pasów drogowych dróg gminnych: Kawcze; Psarskie (ul. Wiśniowa, ul. Kolejowa); Mechlin (ul. Nowe Osiedle, ul. Ks. Piotra Wawrzyniaka, ul. Aleja Polipol); Mórka, ul. Spokojna; Pyszaca, ul. Długa; Binkowo; Grzymysław, Wirginowo; Zbrudzewo, ul. Śremska (klon zwyczajny – 81 szt.) – w ramach realizacji inwestycji drogowych, wykonania nasadzeń zastępczych; <p>3) corocznie miasto ukwiecane było roślinami jednorocznymi.</p>					
19.	<p>Pielęgnacja i bieżące utrzymywanie terenów zieleni urządzonej na terenie gminy Śrem</p> <p>Opis podjętych działań: pielęgnacja i bieżące utrzymanie zieleni na terenie miejskim i wiejskim odbywało się na podstawie umów kompleksowych z podmiotami zewnętrznymi (Park Śremskich Odlewników, Park Miejski im. Powstańców Wielkopolskich, Miejski Park Ekologiczny im. W. Puchalskiego w Śremie, prawobrzeżna część Śremu, lewobrzeżna część Śremu, Osiedle Jeziorany, Osiedle Helenki, promenada i ul. Nadbrzeżna, rejon Odlewni Żeliwa i Grzymysławia, ukwiecenie miasta, sołectwa Obszary I-IV)</p>	Gmina Śrem	zrealizowano	1 194 330,00	1 414 290,00	środki własne
20.	<p>Ochrona czynna istniejących lokalnych form ochrony przyrody</p> <p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2021 roku ustanowiono trzynaście nowych pomników przyrody: w Mechlinie, w Kalejach oraz w Lucinach; w ramach czynnej ochrony pomników przyrody przeprowadzono prace pielęgnacyjne i zabezpieczające drzew: w Śremie („Marian”), w Ostrowie („Szelerka”), w Mechlinie („Aleja lipowa w Mechlinie”); zamontowano też tablice informujące o nazwie nowych pomników przyrody, wymieniono tablicę informacyjną dot. Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Łęgi Mechlińskie” w Kawczu;</p> <p>2) w 2022 roku w ramach czynnej ochrony pomników przyrody przeprowadzono prace pielęgnacyjne i zabezpieczające pomnika przyrody „Lucyna” w Śremie; wymieniono też zniszczone tablice informacyjne dotyczące Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Łęgi Mechlińskie” w Dąbrowie i w Łęgu oraz pomnika przyrody „Aleja kasztanowcowa w Błociszewie”.</p>	Gmina Śrem	zrealizowano	29 332,50	5 290,95	środki własne, środki zewnętrzne

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
Zagrożenie poważnymi awariami						
21.	Rozbudowa systemu ostrzegania i alarmowania ludności na terenie gminy Śrem o trzy punkty alarmowe	Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego w Śremie	nie zrealizowano	0,00	0,00	nie dotyczy
22.	Doposażenie jednostek OSP w sprzęt ratowniczo - gaśniczy	OSP Nieślabin, Gmina Śrem	zrealizowano	67 377,00	1 193 776,50	budżet gminy Śrem, środki OSP Śrem, środki Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, Nadleśnictwa Piaski, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji
<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2021 r. zakupiono ubrania specjalne bojowe (14 kompletów), aparaty ochrony dróg oddechowych (dwa komplety), rękawice specjalne (33 pary), kominiarki (30 szt.), ubrania do ratownictwa wodnego (dwa komplety), drabinę pożarniczą;</p> <p>2) w 2022 r. zakupiono worek na wyposażenie wysokościowe, kołowrót ratowniczy, pilarkę spalinową, elektrody (3 szt.) i baterię do defibrylatora AED, hełm strażacki, butle stalowe do aparatów ODO (ochrony dróg oddechowych) – 2 szt., kamizelki asekuracyjne (2 szt.), antenę samochodową, buty specjalne gumowe (8 par), ciężki samochód pożarniczy.</p>						
23.	Prowadzenie miejskiego monitoringu wizyjnego oraz współpracy ze służbami ratowniczymi w usuwaniu skutków zdarzeń mogących mieć negatywny wpływ na środowisko	Straż Miejska w Śremie	zrealizowano	37 959,12	23 857,49	środki własne Straży Miejskiej w Śremie
<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2021 r. zwiększono liczbę punktów monitoringu do 26 oraz liczbę kamer w tych punktach do 63; kamery zamontowano m.in. w następujących punktach:</p> <p>– skrzyżowanie dróg 432 i 434 w m. Zbrudzewo,</p>						

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
	<ul style="list-style-type: none"> – kładka pieszo-rowerowa w ciągu ul. Józefa Piłsudskiego w kierunku Zbrudzewa; 2) w 2022 r. zwiększono liczbę punktów monitoringu do 32 oraz liczbę kamer w tych punktach do 96; kamery zamontowano m.in. w następujących punktach: <ul style="list-style-type: none"> – Park Miejski im. Powstańców Wlkp. – Stadion Miejski, – Park im. Śremskich Odlewników – Skate Park. <p>W okresie sprawozdawczym system monitorowania miasta wykorzystywany był do obserwacji składowiska odpadów w Pyszącej w związku z powtarzającymi się pożarami w tym miejscu. W tym przedmiocie współdziałano ze służbami Straży Pożarnej, Policji oraz zarządzania kryzysowego. Inne zdarzenia, katastrofy, awarie techniczne - nie wystąpiły.</p>					
Edukacja						
	Uczestnictwo w wydarzeniach związanych z oszczędzaniem energii, ochroną klimatu i jakości powietrza (np. Dni Ziemi, Dzień bez samochodu)	Gmina Śrem	zrealizowano	2 856,30	5 342,29	środki własne
24.	<p>Opis podjętych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kampania informacyjna dot. udziału w akcji „60+ Godzina dla Ziemi” - przykład aktywnego uczestnictwa poprzez wyłączenie na godzinę oświetlenia wieży wodociągowej w Śremie, – promowanie uczestnictwa w Europejskim Tygodniu Zrównoważonego Transportu i obchody Dnia bez Samochodu (22 września), zachęcanie mieszkańców do korzystania z bezpłatnej komunikacji miejskiej, – konkurs „Najpiękniejszy List w Gminie” organizowany w placówkach oświatowych w ramach krajowej akcji ekologicznej „Listy dla Ziemi”, – konkurs ekologiczny dla dzieci ze szkół podstawowych „Ratujmy klimat!”, – udział w akcji „Sprzątanie brzegów Warty od źródeł do ujścia” organizowanej przez Fundację Ratuj Ryby (finansowanie zakupu worków i rękawiczek, unieszkodliwienia odpadów), – informowanie o konkursach z zakresu ochrony środowiska ogłoszonych przez instytucje zewnętrzne („Świat ratuję – aluminium odzyskuję” - Wielkopolskie Centrum Recyklingu – Spółka z o. o. w Jarocinie, Książka za Drzewo – Fundacja Ekologiczna ARKA, „Moja Matka Ziemia”, „W Ziemię inwestuję, przyrodzie asystuję” – WFOŚiGW w Poznaniu, „Tradycyjny Sad”, „Zielona ławeczka” – Fundacja Banku Ochrony Środowiska, „Nasz pomysł na ochronę środowiska” VI i VII edycja, „Cztery pory roku z OZE” – Samorząd Województwa Wielkopolskiego). 					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
25.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gmina Śrem	zrealizowano	47 924,90	16 762,50	środki własne
<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2021 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gminny Konkurs Ekologiczny „PUSZKObranie”, – Sprzątanie Świata (wiosenne w ramach Światowego Dnia Ziemi: „Sprzątanie Świata – Polska 2019” i „Jesienne Sprzątanie Świata” z udziałem placówek oświatowych oraz mieszkańców gminy) – ogólnooświatowa kampania na rzecz promowania właściwego pozbywania się odpadów, ich recyklingu oraz ograniczania ich produkcji; w akcji uczestniczą głównie placówki oświatowe z terenu gminy Śrem (szkoły, przedszkola); zakupiono dla uczestników rękawice i worki na odpady oraz pokryto koszty transportu zebranych odpadów, – koordynowanie konkursu organizowanego przez Zakład Gospodarki Odpadami w Jarocinie – Wielkopolskie Centrum Recyklingu pn. „Region Czysty na 6” – konkurs skierowany jest do placówek oświatowych i polega na rozpowszechnieniu wśród dzieci i młodzieży postaw ekologicznych poprzez zachęcenie ich do odzysku surowców wtórnych (plastikowych nakrętek, aluminiowych puszek i baterii), – rozesłano do mieszkańców gminy Śrem ankietę dotyczącą wyposażenia nieruchomości zamieszkałych w pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych kuchennych, biodegradowalnych zielonych oraz popiołu i żużlu, – zamieszczono w prasie, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Śremie, oraz w serwisie Facebook materiał informacyjny dotyczący planowanych zmian w systemie gospodarki odpadami oraz przypominający o konieczności złożenia ankiety z zapotrzebowaniem na wyposażenie nieruchomości w pojemniki, materiał ten został w dniach 19-20.08.2021 r. dostarczony do mieszkańców zabudowy jednorodzinnej w całej gminie oraz przekazany administratorom budynków zabudowy wielolokalowej; informacje były również publikowane w prasie: „Tydzień Ziemi Śremskiej”, „Co? Gdzie? Kiedy? W Śremie” oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Śremie, w serwisie Facebook oraz w aplikacji EcoHarmonogram, – przeprowadzono dostawę pojemników na odpady biodegradowalne oraz popiół i żużel, – rozpoczęto akcję informacyjną skierowaną do mieszkańców gminy Śrem, mającej na celu uświadomienie mieszkańcom zasad prawidłowej segregacji odpadów komunalnym: <ul style="list-style-type: none"> • wykonano broszury zawierające podstawowe zasady segregacji odpadów, informacje na temat częstotliwości odbioru poszczególnych frakcji odpadów, zmian wprowadzonych w systemie gospodarki odpadami w gminie Śrem, funkcjonowaniu PSZOK-u, obowiązków właścicieli dot. składania deklaracji o wysokości opłaty za zagospodarowanie odpadami, ciekawostki ekologiczne, odpowiedzi na najczęstsze pytania mieszkańców oraz dane kontaktowe 						

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
	<p>do pracowników Urzędu Miejskiego w Śremie. Materiał został przekazany zarządcom nieruchomości, dostępny jest w Zespole Obsługi Klienta w Urzędzie Miejskim w Śremie, został również częściowo zamieszczony w bezpłatnej gazecie „Co? Gdzie? Kiedy? W Śremie”,</p> <ul style="list-style-type: none"> • na wszystkich wiatach śmietnikowych zamontowano tablice informacyjne, informujące o zasadach prawidłowej segregacji oraz postępowaniu z odpadami problemowymi, • na wiatach przystankowych zamontowano tablice informacyjne w formie billboardów, • przekazano do zarządców budynków zabudowy wielolokalowej plakaty informacyjne w celu dystrybucji na klatkach schodowych; <p>2) w 2022 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gminny Konkurs Ekologiczny „PUSZKObranie”, – koordynowanie konkursu organizowanego przez Zakład Gospodarki Odpadami w Jarocinie – Wielkopolskie Centrum Recyklingu pn. „Region Czysty na 6”, – przekazano dyrektorom szkół podstawowych zaproszenie do konkursu „Świat ratuję – aluminium odzyskuję”, organizowanego przez „ZGO Sp. z o.o. w Jarocinie – Wielkopolskie Centrum Recyklingu”, – opracowano broszury pn. „Zasady prawidłowej segregacji odpadów komunalnych – zabudowa wielolokalowa” w formacie A5 w nakładzie 9000 sztuk – materiały przekazano zarządcom zabudowy wielorodzinnej w celu dystrybucji wśród mieszkańców, – opracowano i rozdystrybuowano ulotkę na temat zasad segregacji odpadów w języku ukraińskim i w języku polskim (nakład 6000 szt.). 					
	Przyjęcie i realizacja pakietu antysmogowego	Gmina Śrem	zrealizowano	3 709,68	wydatki bieżące	środki własne
26.	<p>Opis podjętych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kampania informacyjna Śrem antySMOGOWO prowadzona na stronie internetowej gminy (www.srem.pl), – organizacja konkursu „Śrem elektromobilny – czyli jaki?” z okazji Światowego Dnia Ziemi (22 kwietnia) w celu zwiększenia świadomości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży, – współpraca z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Poznaniu w zakresie promocji programu priorytetowego „Czyste Powietrze” – organizacja cyklicznych konsultacji dla mieszkańców z doradcą energetycznym w Bibliotece Publicznej w Śremie, – informowanie mieszkańców o zasadach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”, – zawarcie umowy na badania laboratoryjne popiołu w przypadku podejrzenia wykorzystania jako opału materiału niedozwolonego (Centralne Laboratorium Pomiarowo-Badawcze Sp. z o. o. z siedzibą w Jastrzębiu-Zdroju) – cykliczne informacje w prasie o terminach wymiany pieców („Co? Gdzie? Kiedy? W Śremie”). 					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródło finansowania
				2021	2022	
	Promocja walorów przyrodniczych gminy	Gmina Śrem	zrealizowano	20 492,00	wydatki bieżące	środki własne
27.	<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2021 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zorganizowano imprezę sportową nad Zalewem Śremskim z okazji oficjalnego otwarcia ścieżki pieszo-rowerowej w Psarskim, – w ramach działań promocyjno-informacyjnych związanych z budową kładki pieszo-rowerowej nad kanałem ulgi rzeki Warty wraz ze ścieżką pieszo-rowerową do Zbrudzewa oraz w kierunku Mechlina zlecono nagranie filmu promocyjnego zachęcającego do korzystania z roweru jako środka transportu oraz opracowano mapę turystyczno-informacyjną gminy; <p>2) w 2022 r. wraz ze śremskimi seniorami zorganizowano akcję siania łąki kwietnej w Miejskim Parku Ekologicznym im. Wł. Puchalskiego w Śremie.</p>					

2.2 Zadania monitorowane

Przedsięwzięcia stanowiące zadania monitorowane zrealizowane w latach 2021-2022 przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Realizacja zadań monitorowanych na terenie gminy Śrem w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
Ochrona klimatu i jakości powietrza / Zagrożenie hałasem						
1.	Przebudowa nawierzchni dróg gruntowych na tłuczniowe (zadanie pozaplanowe)	Powiatowy Zarząd Dróg	zrealizowano	154 617,83	154 184,81	środki własne
	Opis podjętych działań: – w 2021 r. wykonano przebudowę nawierzchni drogi powiatowej nr 4069P na odcinku Wyrzeka-Marszewo (320 m), – w 2022 r. wykonano przebudowę nawierzchni drogi powiatowej nr 4069P na odcinku Wyrzeka-Błociszewo (1,230 km).					
2.	Rozbudowa stacji tankowania gazu ziemnego CNG/LNG w Mateuszewie	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Śremie Sp. z o. o.	nie zrealizowano (zadanie zaplanowano do realizacji w „Strategii Rozwoju Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Śremie Sp. z o. o.” w 2025 r.)	0,0	0,0	nie dotyczy
	Zakup pojazdów specjalistycznych komunalnych zasilanych gazem CNG/LNG – 10 szt. (zaplanowane do realizacji w 2020 r.)	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Śremie Sp. z o. o.	zrealizowano	0,0	15 261 840,0	Środki własne, NFOŚiGW
3.	Opis podjętych działań: zakupiono 14 niskoemisyjnych pojazdów komunalnych do odbioru selektywnie zebranych odpadów napędzanych paliwem LNG/CNG, w tym: samochód ciężarowy – bramowiec (1 szt.), samochód ciężarowy – hakowiec (4 szt.), samochód ciężarowy – hakowiec z HDS (2 szt.), ciągnik siodłowy z naczepą (1 szt.), samochód ciężarowy – śmieciarka 2-komorowa CNG (2 szt.), samochód ciężarowy – śmieciarka jedno-komorowa CNG (1 szt.), samochód ciężarowy – śmieciarka dwu-komorowa LNG (1 szt.), samochód ciężarowy – śmieciarka jedno-komorowa LNG (2 szt.).					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
	<p>Osiągnięte cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie odpowiedniego standardu oraz jakości świadczonych usług, – rozwój systemów segregacji, zbioru i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, – zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku odpadów, – zwiększenie ilości surowców wtórnych odzyskanych z odpadów dzięki procesowi recyklingu, – poprawa efektywności systemu gospodarki odpadami. <p>Zalety zastosowania samochodów z napędem CNG/LNG:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mniejsza emisja zanieczyszczeń do środowiska, – praktyczne wyeliminowanie cząstek stałych (sadzy), – brak siarki, ołowiu i benzenu w spalinach, – redukcja tlenków azotu (-35%), redukcja dwutlenku węgla (-15%), – obniżenie poziomu hałasu o 5 dB w porównaniu z silnikami wysokoprężnymi (szczególne znaczenie w przypadku wywozów odpadów od klientów i realizacji dostaw nocnych). 					
4.	Zmiana sposobu ogrzewania w lokalach będących w zasobie gminy	Śremskie TBS Sp. z o. o.	zrealizowano	391 648,20	540 059,99	środki własne
	<p>Opis podjętych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w latach 2021 – 2022 dokonano zmiany sposobu ogrzewania łącznie w 66 lokalach komunalnych (wymiana źródeł ogrzewania na paliwo stałe na źródła gazowe) 					
5.	Termomodernizacja budynku przy ul. Ignacego Paderewskiego 8 w Śremie – mieszkania 25-134 (zadanie pozaplanowe)	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Śremie	zrealizowano	3 606 000,00	0,00	środki własne, premia termomodernizacyjna
6.	Termomodernizacja budynków przy ul. Nowa Strzelnica 1,3 i 5 w Śremie (zadanie pozaplanowe)	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Śremie	zrealizowano	0,00	5 831 880,46	środki własne, premia termomodernizacyjna
7.	Określenie warunków korzystania ze środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza w udzielanych		zrealizowano	wydatki bieżące	wydatki bieżące	środki własne Powiatu Śremskiego

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
	pozwoleniach zintegrowanych i pozwoleniach na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza oraz rozpatrywanie informacji/ zgłoszeń/ wyników pomiarów, dot. przestrzegania norm środowiskowych oraz wywiązywania się z obowiązków związanych z korzystania ze środowiska i zakresie emisji gazów i pyłów					
	Opis podjętych działań: – warunki korzystania ze środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza były analizowane i określone w ramach postępowań administracyjnych dotyczących pozwoleń zintegrowanych (3), pozwoleń na emisję gazów i pyłów do powietrza (2), zgłoszenia instalacji, które nie wymagają pozwolenia na emisję gazów i pyłów do powietrza (4), a także w ramach przyjmowanych wyników pomiarów emisji gazów i pyłów do powietrza (6).					
8.	Kontrole na stacjach diagnostycznych pojazdów w zakresie prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów	Starosta Śremski	zrealizowano	wydatki bieżące	wydatki bieżące	środki własne Powiatu Śremskiego
	Opis podjętych działań: – w 2021 r. i 2022 r. przeprowadzono po 5 kontrole na stacjach diagnostycznych pojazdów.					
Gospodarowanie wodami						
9.	Remont zabudowy brzegów na rzece Warcie	PGW Wody Polskie RZGW Poznań	zrealizowano w 2019 r.	0,00	0,00	nie dotyczy
10.	Konserwacje i remonty kanałów i cieków	PGW Wody Polskie RZGW Poznań	zrealizowano	322 600,36	346 847,17	środki własne
	Opis podjętych działań: 1) w 2021 r.: – prace na Kanale Dobczyn-Chrząstowo (od km 0+000 do km 13+950) w następującym zakresie: • wykoszenie i wygrabienie porostów ze skarp cieku na długości 13,95 km,					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
	<ul style="list-style-type: none"> – prace na Kanale Konarskie - Łęzek (od km 0+000 do km 11+025) w następującym zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • wykoszenie i wygrabienie porostów ze skarp cieką na długości 11,025 km, – remont jazów: w km 10+030 Kanału Dobczyn-Chrzastowo, w km 5+415, w km 14+144 i w km 22+500 Kanału Szymanowo-Grzybno; <p>2) w 2022 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prace polegające na wykoszeniu, hakowaniu i wygrabieniu porostów ze skarp cieką oraz ręczne wycinanie krzewów: <ul style="list-style-type: none"> • na Kanale Tesiny - Orkowo (od km 0+000 do km 14+800 i kanał obiegowy od km 0+000 do km 2+710), • na Kanale Szymanowo - Grzybno (od km 0+000 do km 28+420), • na Kanale B (od km 0+000 do km 0+460), • na Kanale Grzymiślowskim (od km 0+000 do km 7+180), • na Rowie A (od km 0+000 do km 1+290), • prace na kanale ulgi rzeki Warty (kineta od km 0+000 do km 5+366). 					
	Konserwacja wałów przeciwpowodziowych	PGW Wody Polskie RZGW Poznań	zrealizowano	66 837,93	88 794,47	środki własne
11.	<p>Opis podjętych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w ramach realizacji zadania wykonano roboty konserwacyjne na wałach przeciwpowodziowych - wykoszenie porostów ze skarp na terenie wału Łęzek – Solec (17,085 km), wału Wójtostwo – Łęzek (9,870 km), wału prawostronnego Śremu (4,787 km), wału przy pompowni Śrem (0,691 km), wałów kanału ulgi rzeki Warty w Śremie (4,740 km) (koszenie dwukrotne). 					
	Utrzymanie drożności rzek i cieków	PGW Wody Polskie RZGW Poznań	zrealizowano	17 097,00	10 000,00	środki własne
12.	<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2021 r. usunięto 10 szt. tam siłami własnymi oraz 10 szt. poprzez zlecenie podmiotowi zewnętrznemu;</p> <p>2) w 2022 r. usunięto 14 szt. tam siłami własnymi oraz 10 szt. poprzez zlecenie podmiotowi zewnętrznemu.</p>					
13.	Utrzymanie stanów wody na zbiornikach Śrem A i B	PGW Wody Polskie RZGW Poznań	nie zrealizowano	0,00	0,00	nie dotyczy

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
14.	Kanał Grzymisławski (rz. Pysząca), gm. Śrem, woj. wielkopolskie - aktualizacja dokumentacji projektowej	PGW Wody Polskie RZGW Poznań	nie zrealizowano	0,00	0,00	nie dotyczy
15.	Eksploatacja budowli hydrotechnicznych	PGW Wody Polskie RZGW Poznań	zrealizowano	105 454,25	137 187,72	środki własne
Opis podjętych działań: prace eksploatacyjne i utrzymaniowe prowadzono na terenie Nadzoru Wodnego w Śremie.						
16.	Slip z pomostem pływającym na rzece Warcie dla potrzeb Nadzoru Wodnego w Śremie	PGW Wody Polskie RZGW Poznań	nie zrealizowano	0,00	0,00	nie dotyczy
17.	Monitoring jakości i stanów wody w rzekach i ciekach	PGW Wody Polskie RZGW Poznań	zrealizowano	1 500,00	1 500,00	środki własne
Opis podjętych działań: realizacja zadania polegała na eksploatacji urządzeń do monitorowania stanów wody w rzece i ciekach.						
18.	Aktualizacja Powiatowego planu operacyjnego ochrony przed powodzią	Starosta Śremski	nie zrealizowano	wydatki bieżące	wydatki bieżące	nie dotyczy
19.	Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracyjnych	Nadleśnictwo Konstantynowo	nie zrealizowano	0,00	0,00	nie dotyczy
Gospodarka wodno-ściekowa						
20.	Modernizacja przepompowni ścieków	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	zrealizowano	106 547,82	75 716,17	środki własne
	Opis podjętych działań: <ul style="list-style-type: none"> – w 2021 r. dokonano wymiany instalacji i pomp pompowni P3 w Grzymysławiu i pompowni P3 w Kadzewie, wymiany instalacji pompowni P10 w Śremie, wymiany ogrodzenia pompowni P2 w Zbrudzewie, wymiany instalacji pompowni P1 w Błociszewie, pompowni P1 i P2 w Dalewie, wymiany pomp pompowni P1 i P9 w Śremie, – w 2022 r. dokonano wymiany instalacji pompowni P1 i P4 w Górze, pompowni P3 w Szymanowie, wymiany pompy pompowni P1 w Śremie, pompowni P2 i P3 w Szymanowie. 					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
21.	Monitoring przepompowni ścieków	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	zrealizowano	123 129,11	12 846,38	środki własne
	Opis podjętych działań: – w 2021 r. przeprowadzono monitoring przepompowni P1 w Śremie i P2 w Mechlinie, – w 2022 r. przeprowadzono monitoring przepompowni P2 w Niestabinie, P2 w Pyszącej i P5 w Mórce.					
22.	Modernizacja obiektów technologicznych oczyszczalni ścieków w Śremie	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	zrealizowano	168 169,19	160 457,77	środki własne
	Opis podjętych działań: – w 2021 r. przeprowadzono modernizację układów automatycznego sterowania, modernizację stacji zlewczej ścieków dowożonych, wymiany układu dozowania PIX, wizualizacji pracy oczyszczalni ścieków, wymiany pompy osadowej na prasie osadu, – w 2022 r. dokonano montażu wagi najazdowej, modernizacji pompowni odcieków (wymiana instalacji i pompy), wizualizacji pracy oczyszczalni ścieków.					
23.	Zapewnienie awaryjnego zasilania energetycznego lokalnych przepompowni ścieków	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	zrealizowano	9 841,91	6 404,91	środki własne
	Opis podjętych działań: zamontowano układ samostartu agregatu prądotwórczego na SUW w Gaju.					
24.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Lucinach	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	zrealizowano	26 756,45	0,00	środki własne
	Opis podjętych działań: wykonano sieć kanalizacji sanitarnej o długości 226,1 m.					
25.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Nochowie	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	zrealizowano	30 586,52	0,00	środki własne
	Opis podjętych działań: wykonano sieć kanalizacji sanitarnej o długości 167,1 m.					
26.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Śremie: ul. Fabryczna	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	zrealizowano	54 348,08	0,00	środki własne, środki WFOŚiGW w Poznaniu (pożyczka umorzona)
	Opis podjętych działań: wykonano sieć kanalizacji sanitarnej o długości 73 m.					

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
27.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Dąbrowie	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	zrealizowano	12 531,09	0,00	środki własne
Opis podjętych działań: wykonano sieć kanalizacji sanitarnej o długości 140,7 m.						
28.	Rozbudowa sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej w Zbrudzewie: ul. Cyrkoniowa i ul. Kwarcowa	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	rozpoczęto realizację	8 845,98	0,00	środki własne
Opis podjętych działań: sporządzono dokumentację projektową.						
29.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Śremie, w Błociszewie, w Borgowie, w Dalewie, w Gaju, w Górze, w Grodzewie, w Kalejach, w Krzyżanowie, w Marianowie, w Mechlinie, w Mórce, w Niestabinie, w Nochowcu, w Nochówku, w Olszy, w Orkowie, w Ostrowie, w Pełczynie, w Psarskim, w Pyszającej, w Sosnowcu, w Szymanowie, w Wyrzece, w Zbrudzewie	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	nie zrealizowano	0,00	0,00	nie dotyczy
Zasoby geologiczne						
30.	Określenie warunków wykorzystania kopalin w ramach udzielanych koncesji	Starosta Śremski	zrealizowano	wydatki bieżące	wydatki bieżące	budżet Powiatu Śremskiego
Opis podjętych działań: w ramach realizacji zadania wydano pięć decyzji administracyjnych określających warunki prowadzenia prac geologicznych związanych z rozpoznawaniem i ustalaniem zasobów złóż kopalin, zatwierdzeniem dokumentacji geologicznych złóż kopalin oraz warunków wydobywania kopalin w ramach koncesji (poszukiwanie i rozpoznawanie złoża kopalin w obrębie ewidencyjnym Luciny, koncesja na wydobywanie kopaliny – złożo „Mechlin KG”, zmiana koncesji na wydobywanie kopaliny – złożo „Luciny LK”, zatwierdzenie dokumentacji geologicznej – złożo „Niestabin JS”, zatwierdzenie dokumentacji geologicznej – złożo „Luciny V”).						
31.	Przywracanie wartości użytkowych terenów po eksploatacji kopalin w ramach określania w decyzjach administracyjnych	Starosta Śremski	zrealizowano	wydatki bieżące	wydatki bieżące	budżet Powiatu Śremskiego

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
	osób odpowiedzialnych za rekultywację oraz kierunków i terminów rekultywacji					
	Opis podjętych działań: w ramach realizacji zadania wydano trzy decyzje ustalające kierunek rekultywacji: złożę „Luciny LK-A” o pow. 0,78 ha, kierunek rolny; odwiert „Kaleje-11” o pow. 0,1518 ha, kierunek rolny; złożę „Mechlin KG” pow. 1,9969 ha, kierunek rolny; wydano trzy decyzje uznające rekultywację za zakończoną: złożę „Bodzyniewo I”, pow. 1,9142 ha, kierunek rolny; część odwiertu „GRODZEWO-1” obręb Dąbrowa (PGNiG), kierunek rolny; odwiert „Bystrzek-1” obręb Luciny (PGNiG) pow. 1,5889 ha, kierunek rolny; wykonanie prac rekultywacyjnych jest obowiązkiem osób, które spowodowały utratę wartości użytkowych gruntów.					
32.	Aktualizacja wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi	Starosta Śremski	zrealizowano	wydatki bieżące	wydatki bieżące	budżet Powiatu Śremskiego
	W analizowanym okresie nie zidentyfikowano potencjalnych miejsc, gdzie nastąpiło historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi.					
33.	Prowadzenie obserwacji osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	Starosta Śremski	zrealizowano	wydatki bieżące	wydatki bieżące	środki własne Powiatu Śremskiego
	Opis podjętych działań: corocznie wiosną i jesienią wykonywany jest monitoring obserwacyjny wybranych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumentacji pn. „Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy dla Powiatu Śremskiego”. Na terenie gminy Śrem nie została ustalona potrzeba prowadzenia monitoringu instrumentalnego osuwisk. Zagrożenie powstawania osuwisk zaobserwowano na terenie nr 30 26 044 000003 Śrem-Wójtostwo (skarpy wzdłuż obwodnicy miasta Śrem), o czym informowano zarządcę drogi.					
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów						
34.	Likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów, sprzątnięcie lasów	Nadleśnictwo Konstantynowo	zrealizowano	6 638,74	4 414,38	środki własne
	Opis podjętych działań: lasy są na bieżąco monitorowane i wszelkie nielegalne wysypiska odpadów są niezwłocznie likwidowane					
35.	Zakup pojemników typu „dzwon” do selektywnej zbiórki odpadów – 200 szt.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Śremie Sp. z o. o.	nie realizowano	0,00	0,00	nie dotyczy

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
36.	Rekultywacja składowiska odpadów wraz z budową instalacji do odgazowania w Mateuszewie	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Śremie Sp. z o. o.	zrealizowano	0,00	24 600,00	środki własne
	Opis podjętych działań: <ul style="list-style-type: none"> – na kwaterach składowiska została wykonana warstwa wyrównawcza formująca kwatery i zapewniająca odpływ wód opadowych oraz warstwa glebotwórcza (mineralno-humusowa), – na obwałowaniu kwatery wykonano nasadzenia drzew (brzoza, jesion, wierzba, akacja), – na kwaterach wykonano studnie odgazowujące grawitacyjne, – trwają prace dotyczące odgazowania mechanicznego z odzyskiem gazu składowiskowego. 					
37.	Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest	Powiat Śremski	zrealizowano	0,00	66 890,36	środki gminy Śrem (dotacja), środki WFOŚiGW w Poznaniu (dotacja)
	Opis podjętych działań: 1) w 2021 r. rozpoczęto przyjmowanie wniosków o wykonanie usługi usunięcia wyrobów budowlanych zawierających azbest; 2) w 2022 r. zrealizowano 70 wniosków; unieszkodliwiono 167,6 Mg wyrobów zawierających azbest; kwota dotacji z budżetu Gminy Śrem stanowiła 20 067,11 zł, a pozostała część kosztów sfinansowana została ze środków pochodzących z dotacji udzielonej przez WFOŚiGW w Poznaniu.					
Zasoby przyrodnicze						
38.	Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków fauny i flory w ramach sieci Natura 2000	Nadleśnictwo Piaski	zrealizowano	1 164,85	718,44	środki własne, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych
	Opis podjętych działań: realizacja zadania zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rogalińska Dolina Warty.					
39.	Opracowanie uproszczonych planów urzędzenia lasów dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych na lata 2022-2031	Starosta Śremski	zrealizowano	19 830,05	0,00	budżet Powiatu Śremskiego, WFOŚiGW w Poznaniu (dotacja)

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
	Opis podjętych działań: w 2021 r. na zlecenie Starosty Śremskiego opracowane zostały uproszczone plany urządzenia lasów dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych na lata 2022-2031 – dla gruntów leśnych zlokalizowanych na terenie gminy Śrem o powierzchni 570,2752 ha oraz inwentaryzacja stanu lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa - dla gruntów zlokalizowanych na terenie gminy Śrem o powierzchni 42,1413 ha.					
40.	Opracowanie aktualizacji uproszczonych planów urządzenia lasów oraz inwentaryzacji stanu lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa	Starosta Śremski	nie realizowano	0,00	0,00	nie dotyczy
	Nie prowadzono aktualizacji ze względu na opracowanie w okresie sprawozdawczym nowych dokumentów.					
41.	Prowadzenie nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	Starosta Śremski	zrealizowano	35 000,00	35 000,00	budżet Powiatu Śremskiego
	Opis podjętych działań: na mocy porozumień ze Starostą Śremskim Nadleśnictwa: Babki, Konstantynowo i Piaski prowadzą terenowy nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa.					
42.	Stwarzanie warunków dla rozwoju terenów leśnych poprzez wypłatę ekwiwalentów za zmianę użytków rolnych na leśne dokonanych w latach 2002 i 2003 - przekazywanie środków na prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych w lasach	Starosta Śremski	zrealizowano	49 945,00	52 493,00	środki zewnętrzne (ARiMR)
	Opis podjętych działań: w ramach realizacji zadania przekazywano comiesięcznie środki finansowe na pielęgnację drzewostanów dla właścicieli siedmiu powierzchni leśnych (o powierzchni 18,9359 ha) zlokalizowanych we wsiach: Orkowo, Niestabin, Dąbrowa, Luciny.					
Edukacja						
43.	Organizowanie, we współpracy z urzędami gmin oraz placówkami oświatowymi wszystkich szczebli i innymi lokalnymi	Powiat Śremski	zrealizowano	0,00	548,00	środki własne Powiatu Śremskiego

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
	podmiotami, akcji i konkursów oraz festynów o tematyce ekologicznej					
	Opis podjętych działań: 1) w 2021 r. nie realizowano zadania; 2) w 2022 r. – realizowano następujące działania: – współorganizacja z placówkami oświatowymi oraz Stołeczną Strażą Rybacką w Śremie akcji „Sprzątanie Świata – Polska 2022”: zakupiono dla uczestników akcji rękawice i worki na śmieci oraz pokryto koszty transportu zebranych odpadów.					
44.	Organizowanie, we współpracy z instytucjami wspierającymi rolnictwo, szkoleń nt. działań na rzecz ochrony środowiska na terenach wiejskich	Powiat Śremski	zrealizowano	0,00	1 000,00	środki własne Powiatu Śremskiego
	Opis podjętych działań: 1) w 2021 r. nie organizowano spotkań szkoleniowych; 2) w 2022 r. we współpracy z kołami łowieckimi Ostoja Śrem, Knieja Dolsk i Knieja Książ Wlkp. zorganizowano piknik myśliwski w Śremie promujący walory przyrodnicze regionu śremskiego.					
45.	Zajęcia edukacyjne w szkołach i przedszkolach	Nadleśnictwo Piaski	zrealizowano	wydatki bieżące	wydatki bieżące	nie dotyczy
	Opis podjętych działań: w 2022 r. przedstawiciele Nadleśnictwa uczestniczyli w spotkaniu promującym projekt „EKO-EDUKATOR” realizowanym przez Śremskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Trójka (stoisko edukacyjno-promocyjne).					
46.	Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla osób w różnych grupach wiekowych	Nadleśnictwo Konstantynowo	zrealizowano	31 689,21	53 729,00	środki własne, WFOŚiGW w Poznaniu
	Opis podjętych działań: zakup materiałów, pomocy edukacyjnych i gadżetów, wykonanie tablic edukacyjnych, zakup map edukacyjno-turystycznych, koszty utrzymania infrastruktury edukacyjnej.					
47.	Organizacja rajdów rowerowych w celu popularyzacji walorów przyrodniczych i turystycznych regionu	Śremski Sport Sp. z o.o.	zrealizowane	15 000,00	15 000,00	środki gminy Śrem

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stan realizacji	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
				2021	2022	
	<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2021 r. zorganizowano rajdy rowerowe do miejscowości: Piotrowo, Grzybno, Kórnik, Solec, Ostrowieczno, Kościan, Krzywiń, Jaraczewo, Nowy Dębiec, Rogalin;</p> <p>2) w 2022 r. zorganizowano rajdy rowerowe do miejscowości: Kotowo, Dolsk, Cichowo, Kórnik, Książ Wielkopolski, Koszuty, Racot, Mosina, Zwola, Krajkowo.</p>					

3. Ocena stanu realizacji programu

3.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza, Zagrożenie hałasem

W zakresie ochrony powietrza na terenie gminy można mówić o realizacji wielu zadań inwestycyjnych zmierzających do stopniowej poprawy jakości powietrza oraz ograniczania niskiej emisji m.in. poprzez kompleksową termomodernizację budynków, modernizację źródeł ogrzewania, prowadzoną przebudowę i remonty dróg czy propagowanie transportu rowerowego jako alternatywy dla transportu samochodowego.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono termomodernizację czterech budynków mieszkalnych wielorodzinnych będących w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie.

W omawianym okresie dzięki wsparciu finansowemu z budżetu gminy Śrem w formie dotacji celowych, dokonano modernizacji łącznie 72 źródeł ogrzewania, udzielono również jednej dotacji na realizację inwestycji związanej z montażem mikroinstalacji do produkcji energii elektrycznej, jednej inwestycji związanej z montażem pompy ciepła w istniejącym systemie grzewczym oraz ośmiu dotacji na montaż pompy ciepła będącej jedynym źródłem ciepła służącym ogrzewaniu pomieszczeń i wody użytkowej. Ponadto dokonano zmiany sposobu ogrzewania w 66 lokalach mieszkalnych będących w zasobie gminy (zmiana źródła ogrzewania paliwem stałym na ogrzewanie gazowe).

Zrealizowano również liczne inwestycje związane z budową i modernizacją dróg gminnych oraz przebudową dróg powiatowych, zakończono realizację inwestycji pn. „Budowa kładki pieszo-rowerowej nad kanałem ulgi rzeki Warty wraz ze ścieżką pieszo-rowerową do Zbrudzewa oraz w kierunku Mechlina” oraz inwestycji pn. „Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Śrem-Psarskie”. Ponadto zamontowano energooszczędne oświetlenie dróg gminnych (łącznie 194 lampy) oraz w celu poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych przy udziale środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg doświetlono dwa przejścia.

W celu ograniczenia emisji ze środków transportu w latach 2021-2022 na terenie gminy funkcjonowała wprowadzona w 2016 r. bezpłatna komunikacja miejska. Ponadto funkcjonował cieszący się dużym zainteresowaniem mieszkańców – system Roweru Miejskiego.

W celu zachęcenia do korzystania z roweru jako środka transportu na bieżąco wykonywano serwis i konserwację samoobsługowych stacji naprawy rowerów, mieszczących się w różnych częściach miasta. Realizowano również działania kontrolne na stacjach diagnostycznych pojazdów w zakresie prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów.

W zakresie ochrony powietrza realizowano kampanię edukacyjną Śrem antySMOGOWO, skierowaną do mieszkańców gminy Śrem, mającą na celu podnoszenie świadomości ekologicznej m.in. na temat szkodliwości wykorzystywania do celów grzewczych odpadów jako paliwa w piecach i kotłowniach domowych. W ramach kampanii funkcjonariusze Straży Miejskiej w Śremie przeprowadzali kontrole nieruchomości pod kątem ewentualnego wykorzystywania odpadów jako opału oraz pod kątem przestrzegania zapisów „uchwały antysmogowej” przyjętej przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego.

Poprawie jakości powietrza z pewnością przysłużą się działania organów administracji właściwych do określania warunków korzystania ze środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza w udzielanych pozwoleniach.

Zadania zrealizowane w ramach ograniczenia uciążliwości hałasu i systemu komunikacyjnego obejmowały głównie budowę i modernizację dróg z terenu gminy Śrem oraz działania związane z funkcjonowaniem bezpłatnej komunikacji miejskiej w Śremie i ze wspomaganie transportu pieszo-rowerowego.

3.2 Gospodarowanie wodami

W programie przewidziano do realizacji szereg zadań mających na celu ochronę zasobów wodnych. W okresie sprawozdawczym poddano konserwacji łącznie ok. 14,45 km rowów melioracyjnych, blisko 85 km kanałów (m.in. Kanał Dobczyn - Chrzęstowo, Kanał Konarskie - Łęzek, Kanał Tesiny - Orkowo, Kanał Szymanowo - Grzybno), usunięto łącznie 44 tamy w celu utrzymania drożności cieków, przeprowadzono roboty konserwacyjne wałów przeciwpowodziowych oraz prowadzono prace utrzymaniowe budowli hydrotechnicznych zlokalizowanych na terenie gminy Śrem.

Ponadto na bieżąco prowadzony jest monitoring jakości i stanów wody w rzekach i ciekach.

Nie bez znaczenia jest również działalność gminy Śrem polegająca na informowaniu mieszkańców o sposobach oszczędzania wody oraz trwających naborach wniosków na realizację przedsięwzięć mających na celu np. zbieranie wody opadowej i jej zagospodarowanie na terenie nieruchomości (program „Moja Woda”).

3.3 Gospodarka wodno-ściekowa

W programie przewidziano do realizacji szereg przedsięwzięć w zakresie zaopatrzenia mieszkańców w wodę oraz w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. W okresie sprawozdawczym podjęto realizację lub zrealizowano 13 zadań, w tym trzy przesunięte do realizacji z poprzedniego okresu sprawozdawczego, zaniechano realizacji lub przesunięto realizację w czasie ze względu na zmianę planów inwestycyjnych – trzech zadań, natomiast 24 zadania zaplanowano do realizacji w latach 2022-2026, obejmujących kolejny okres sprawozdawczy.

Według dostępnych danych w okresie sprawozdawczym wzrosła liczba ludności korzystającej z systemu sieci kanalizacyjnej, przy jednoczesnym stałym – blisko 100% udziale ludności korzystającej z sieci wodociągowej. W analizowanym okresie nastąpił przyrost sieci wodociągowej o 2,28 km, a sieci kanalizacyjnej o 3,11 km. Rozbudowa obu sieci jest wynikiem zrealizowanych zadań inwestycyjnych.

Ponadto w analizowanym okresie przeprowadzono pięć kontroli właścicieli nieruchomości wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków lub zbiorniki bezodpływowe.

W celu oceny wpływu na środowisko gruntowo-wodne zamkniętego składowiska odpadów w Górze, zgodnie z obowiązującymi przepisami dwukrotnie w ciągu roku prowadzony był monitoring jakości wód podziemnych w rejonie ww. składowiska. Wyniki badań przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym wskazują na zróżnicowanie parametrów jakości wody w czasie, jednak zgodnie z ogólną tendencją woda z piezometrów zlokalizowanych na terenie ww. składowiska wykazuje dobry stan chemiczny w zakresie większości parametrów, z wyjątkiem parametrów: OWO (ogólny węgiel organiczny) i PEW (przewodność elektryczna właściwa) wody pobranej z piezometru P-4 zamontowanym na odpływie ze składowiska, w zakresie których stwierdzono słaby stan chemiczny wody – według kryteriów przyjętych w obowiązujących przepisach dla stanu jednolitych części wód podziemnych.

3.4 Zasoby geologiczne

Zgodnie z założeniami programu w okresie sprawozdawczym prowadzono monitoring obserwacyjny terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Ponadto organy administracji geologicznej określały warunki prowadzenia prac geologicznych związanych z rozpoznawaniem i ustalaniem zasobów złóż kopalin oraz wydobywaniem kopalin w ramach koncesji (Starosta Śremski – pięć decyzji administracyjnych).

W okresie sprawozdawczym wydano również trzy decyzje ustalające kierunek rekultywacji obszarów przekształconych w wyniku eksploatacji złóż kruszywa naturalnego (złoża: Luciny LK-A, Mechlin KG, odwiert Kaleje-11) oraz trzy decyzje uznające rekultywację za zakończoną (złoża BODZYNIEWO I, część odwiertu GRODZEWO-1, odwiert Bystrzek-1).

3.5 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Podjęte w latach 2021-2022 zadania w obszarze gospodarki odpadami obejmowały m.in. działania związane z prowadzeniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Śrem. Jednym z głównych zadań gmin i miast w Polsce jest uzyskanie zakładanych w Krajowym Programie Gospodarki Odpadami poziomów odzysku dla poszczególnych rodzajów odpadów. W omawianym okresie gmina Śrem uzyskała wymagane poziomy recyklingu (tabela 3). Jest to efektem prowadzonej na szeroką skalę kampanii informacyjno-edukacyjnej związanej z obowiązującymi zasadami w systemie gospodarki odpadami – w szczególności w zakresie segregacji odpadów.

Ponadto program przewiduje likwidację „dzikich wysypisk śmieci”. W omawianym okresie gmina Śrem zlikwidowała łącznie 12 miejsc nielegalnego składowania odpadów.

We współpracy z Powiatem Śremskim kontynuowano realizację zadania pn. „Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest na terenie powiatu śremskiego”. W 2021 r. zlikwidowano ok. 167,6 Mg wyrobów odpadów budowlanych zawierających azbest.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono rekultywację składowiska odpadów w Mateuszewie – na kwaterach składowiska wykonano warstwę wyrównawczą oraz warstwę glebotwórczą, wykonano nasadzenia drzew i studnie odgazowujące grawitacyjne.

3.6 Zasoby przyrodnicze

Program zakłada realizację szeregu działań mających na celu ochronę zasobów przyrodniczych. Na podstawie umowy z podmiotem zewnętrznym gmina Śrem zapewnia pielęgnację i bieżące utrzymanie istniejących terenów zieleni urządzonej. W ramach ww. umów dokonano na terenie Śremu wielu nasadzeń takich gatunków drzew i krzewów, które powodują usuwanie zanieczyszczeń pyłowych z powietrza. Powyższe działania przyczyniają się nie tylko do poprawy powietrza i mikroklimatu, ale również pełnią funkcje estetyczne.

W ramach ochrony i popularyzacji lokalnych form ochrony przyrody w 2021 roku ustanowiono 15 nowych pomników przyrody: w Mechlinie, w Kalejach oraz w Lucinach. Ponadto w ramach czynnej ochrony pomników przyrody przeprowadzono prace pielęgnacyjne i zabezpieczające drzew: w Śremie („Marian”, „Lucyna”), w Ostrowie („Szelerka”), w Mechlinie („Aleja lipowa w Mechlinie”) dokonano wymiany zniszczonych tablic informacyjnych dotyczących Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Łęgi Mechlińskie” w Kawczu, w Dąbrowie i w Łęgu, pomnika przyrody „Aleja kasztanowcowa w Błociszewie”. Wykonano i zamontowano tablice informujące o nazwie nowo ustanowionych pomników przyrody.

Ponadto realizowano plany zadań ochronnych obszarów Natura 2000 oraz zapewniono nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa na mocy porozumień pomiędzy Starostą Śremskim a nadleśniczymi nadleśnictw: Babki, Konstantynowo, i Piaski. W okresie sprawozdawczym przekazano środki finansowe dla właścicieli siedmiu powierzchni leśnych zlokalizowanych we wsiach: Orkowo, Niestabin, Dąbrowa i Luciny na pielęgnację drzewostanów. Opracowane zostały również uproszczone plany urządzenia lasów dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych na lata 2022-2031 oraz inwentaryzacja stanu lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

3.7 Zagrożenie poważnymi awariami

W grupie zrealizowanych zadań związanych z przeciwdziałaniem poważnym awariom znalazła się inwestycja polegająca na doposażeniu jednostek ochotniczej straży pożarnej w sprzęt ratowniczo-gaśniczy.

W ramach prowadzonego miejskiego monitoringu wizyjnego w okresie sprawozdawczym rozszerzono system monitoringu o kolejne punkty, m.in. w Parku Miejskim im. Powstańców Wielkopolskich w Śremie, w Parku im. Śremskich Odlewników oraz w rejonie kładki pieszo-rowerowej w ciągu ul. Józefa Piłsudskiego w kierunku Zbrudzewa.

Ze względu na brak środków finansowych nie zrealizowano przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie systemu ostrzegania i alarmowania ludności na terenie gminy Śrem.

3.8 Edukacja

Jednym z założeń programu jest dążenie do podniesienia świadomości mieszkańców na temat korzyści płynących z wdrożenia działań proekologicznych. W ramach edukacji ekologicznej gmina Śrem prowadzi szereg cyklicznych akcji i konkursów z udziałem placówek oświatowych. Zakres tematyczny projektów edukacyjnych jest zróżnicowany. W latach 2021-2022 zrealizowano szereg działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów. W prasie, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Śremie oraz w serwisie Facebook zamieszczono materiał informacyjny dotyczące zmian w systemie gospodarowania odpadami na terenie gminy oraz w zakresie zasad segregacji odpadów (w języku polskim i ukraińskim). Ulotki w tym zakresie zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców.

W okresie sprawozdawczym corocznie przeprowadzano Gminny Konkurs Ekologiczny „PUSZKObranie” oraz konkurs „Najpiękniejszy List w Gminie” w ramach ogólnopolskiej akcji Listy dla Ziemi. Ponadto realizowano akcję Sprzątanie Świata.

Kolejnym zagadnieniem wymagającym podejmowania w ramach edukacji ekologicznej jest problem zanieczyszczenia powietrza. Gmina prowadzi szereg działań w tym zakresie w ramach kampanii ŚREM antySMOGOWO. Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Śremie publikowane są informacje związane z aktualnymi programami udzielania dotacji na modernizację źródła ogrzewania, tj. dotacji udzielanych z budżetu gminy Śrem lub dotacji udzielanych w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”, realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Ponadto w ramach współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w latach 2021-2022 organizowano spotkania konsultacyjne z doradcą energetycznym dla mieszkańców w zakresie ww. programu w Bibliotece Publicznej w Śremie. Charakter edukacyjny mają również wspomniane kontrole nieruchomości prowadzone przez strażników miejskich pod kątem ewentualnego wykorzystywania odpadów jako opału oraz pod kątem przestrzegania zapisów „uchwały antysmogowej”.

Gmina Śrem corocznie zachęca mieszkańców do włączenia się do akcji organizowanej przez organizację WWF: „60+ Godzina dla Ziemi”, dając przykład aktywnego uczestnictwa poprzez wyłączenie w dniu akcji na godzinę oświetlenia wieży wodociągowej. Kampania ma na celu uświadomienie ludziom konieczności podjęcia działań przeciwdziałających zmianom klimatu i pogłębiającej się degradacji środowiska naturalnego.

Kolejnym wydarzeniem promowanym przez gminę Śrem jest Europejski Tydzień Mobilności (zwany wcześniej Europejskim Tygodniem Zrównoważonego Transportu). Jest to europejska kampania, której celem jest promocja ekologicznych form transportu, takich jak komunikacja zbiorowa, transport rowerowy, ruch pieszy czy transport multimodalny, pozwalający na łączenie różnych środków transportu. W ramach kampanii gmina zachęca mieszkańców do korzystania z bezpłatnej komunikacji miejskiej.

W celu promocji walorów przyrodniczych gminy oraz aktywnego rodzinnego spędzania czasu na łonie natury zorganizowano imprezę sportową nad Zalewem Śremskim z okazji oficjalnego otwarcia ścieżki pieszo-rowerowej w Psarskim. Ponadto w ramach działań promocyjno-informacyjnych związanych z budową kładki pieszo-rowerowej nad kanałem ulgi rzeki Warty wraz ze ścieżką pieszo-rowerową do Zbrudzewa oraz w kierunku Mechlina zlecono nagranie filmu promocyjnego zachęcającego do korzystania z roweru jako środka transportu oraz opracowano mapę turystyczno-informacyjną gminy. W 2022 r. wraz ze śremskimi seniorami zorganizowano akcję siania łąki kwietnej w Miejskim Parku Ekologicznym im. Wł. Puchalskiego w Śremie.

W związku z organizacją wielu konkursów o charakterze ekologicznym przez inne podmioty i instytucje, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Śremie oraz na profilu społecznościowym gminy przekazywane są informacje dla mieszkańców w tym zakresie.

Należy pamiętać, że spora część realizowanych zadań wynika wprost z obowiązujących przepisów, w związku z czym z założenia mają być one realizowane w systemie ciągłym przez cały okres, a nie tylko w okresie sprawozdawczym. Tylko część zadań o charakterze inwestycyjnym miała wyznaczone konkretne terminy realizacyjne.

Podjęte w okresie sprawozdawczym działania finansowane były głównie z budżetu jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań oraz przy udziale środków zewnętrznych (np. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu).

4. Wskaźniki (mierniki) realizacji programu

Oprócz analizy stanu zaawansowania poszczególnych zadań wskazanych w programie, podstawą monitoringu jego realizacji jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach i miernikach odzwierciedlających stan środowiska naturalnego i presję na środowisko oraz stan infrastruktury technicznej. Są to wskaźniki i mierniki związane z poszczególnymi celami.

Podstawowe ogólne wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko określające efektywność działań proekologicznych to:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lądowych, poprawa jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych, poprawa jakości wody do picia oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej,
- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy tj. metale ciężkie, trwałe zanieczyszczenia organiczne, substancje zakwaszające, pyły i lotne związki organiczne),
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego,
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych,

- ograniczenie degradacji gleb, zwiększenie skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej, ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury,
- wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawa stanu zdrowotności lasów,
- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

W warstwie społeczno-administracyjnej następujące wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa opisują jakość zarządzania środowiskiem:

- kompletność regulacji prawnych i tempo ich harmonizacji z prawem wspólnotowym i prawem międzynarodowym,
- spójność i efekty działań w zakresie monitoringu i kontroli,
- zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych,
- opracowanie i realizowanie przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska.

W tabeli poniżej zamieszczono wykaz wskaźników i mierników realizacji zadań zawartych w programie. Analizę trendów zmian zobrazowano za pomocą strzałek obrazujących trend pozytywny (\uparrow), trend negatywny (\downarrow) lub stan bez widocznych zmian (\rightarrow).

Tabela 3. Wskaźniki i mierniki stanu środowiska i presji na środowisko dla gminy Śrem w latach 2021-2022

Miernik/wskaźnik	Źródło danych	Wartość dla roku bazowego	Wartość dla roku sprawozdawczego		Trend zmian
			2021	2022	
Ochrona klimatu i jakości powietrza					
zanieczyszczenia, dla których stwierdzono klasę C wg kryterium ochrony zdrowia w strefie, w której położona jest gmina	WIOŚ Poznań	PM2,5/PM10/ B(a)P (2017)	PM10/B(a)P	B(a)P	↑
zanieczyszczenia, dla których stwierdzono klasę C wg kryterium ochrony roślin w strefie, w której położona jest gmina	WIOŚ Poznań	brak (2017)	brak	brak	→
Ludność korzystająca z sieci gazowej:	GUS	33 155 osób (2017)	32 357 osób	32 304 osób	↓
- ogółem					
- w mieście		bd	26 235 osób	25 963 osób	
- na wsi		bd	6 122 osób	6 341 osób	
Zagrożenie hałasem					
Długość dróg rowerowych, w tym:	GUS	22,8 km (2017)	21,1 km	21,2 km	↓
długość dróg rowerowych będących w zarządzie gminy		7,5 km	15,6 km	15,6 km	
długość dróg rowerowych będących w zarządzie powiatu		13,3 km	2,8 km	2,8 km	
długość dróg rowerowych będących w zarządzie woj. wielkopolskiego		2,0 km	2,7 km	2,8 km	
Pola elektromagnetyczne					
przypadki przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	WIOŚ, Poznań	0 (2017)	0	0	↑
Gospodarowanie wodami					
zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku	GUS	3 144,5 dam ³ (2017)	3 004,9 dam ³	2917,7 dam ³	↑
zużycie wody na 1 mieszkańca	GUS	75,1 m ³ (2017)	70,7 m ³	68,7 m ³	↑

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022
z perspektywą na lata 2023-2026 w latach 2021-2022

Miernik/wskaźnik	Źródło danych	Wartość dla roku bazowego	Wartość dla roku sprawozdawczego		Trend zmian
			2021	2022	
ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód lub do ziemi: - ogółem	GUS	1 559,0 dam ³ (2017)	1 643,0 dam ³	1 672,0 dam ³	↓
- nieoczyszczone		0,0 dam ³	0,0 dam ³	0,0 dam ³	
Gospodarka wodno-ściekowa					
długość sieci wodociągowej	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	267,6 km (2018)	279,80 km	280,80 km	↑
długość sieci kanalizacyjnej	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	235,8 km (2018)	243,4 km	243,8 km	↑
odsetek ludności korzystającej z wodociągu	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	99,9 % (2018)	99,9 %	99,9 %	→
odsetek ludności korzystającej z kanalizacji	Śremskie Wodociągi Sp. z o. o.	98,2 % (2018)	98,3 %	98,3 %	↑
Gleby					
dopuszczalne zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi	WIOŚ, Poznań	nie badano (2017)	nie badano	nie badano	-
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów					
poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych	Urząd Miejski w Śremie	37,38 %	42,73 %	44,73 %	↑
zlikwidowane „dzikie wysypiska odpadów”	Urząd Miejski w Śremie	16 szt.	2 szt.	10 szt.	↑
odsetek zadeklarowanych mieszkańców gminy zbierających odpady selektywne	Urząd Miejski w Śremie	91,64 %	100,00 % (obowiązek segregacji odpadów)	100,00 % (obowiązek segregacji odpadów)	↑
Zasoby przyrodnicze					
lesistość	Urząd Miejski w Śremie	15,8 %	15,9 %	15,9 %	→
powierzchnia terenów chronionych	Urząd Miejski w Śremie	5 464,67 ha	5 464,67 ha	5 464,67 ha	→
liczba pomników przyrody	Urząd Miejski w Śremie	51 szt.	74 szt.	74 szt.	↑

Miernik/wskaźnik	Źródło danych	Wartość dla roku bazowego	Wartość dla roku sprawozdawczego		Trend zmian
			2021	2022	
Zagrożenie poważnymi awariami					
liczba poważnych awarii	WIOŚ, Poznań	0 (2017)	0	0	→

Objaśnienia: GUS - Główny Urząd Statystyczny; WIOŚ, Poznań - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu

źródło: opracowanie własne

W obszarze interwencji związanym z ochroną klimatu i jakości powietrza porównano m.in. poziom zanieczyszczenia powietrza wg oceny rocznej dla ochrony zdrowia i roślin. Trend zmian, w porównaniu z rokiem bazowym, którego opis przedstawiono w Programie ochrony środowiska, określa się jako pozytywny z uwagi na poprawiający się stan jakości powietrza w strefie w zakresie stężenia pyłów. W 2021 r. strefę wielkopolską zaliczono do strefy C wg kryterium ochrony zdrowia ze względu na przekroczenia poziomu docelowego pyłu zawieszzonego PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu, a w 2022 r. ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Zatem trend ten można określić jako pozytywny. Ponadto w okresie sprawozdawczym nie odnotowano przekroczeń poziomu docelowego wg kryterium ochrony roślin dla żadnej substancji.

Należy zwrócić uwagę na trend negatywny dotyczący ludności korzystającej z sieci gazowej na terenie gminy Śrem (ogółem w mieście i na wsi). Szczegółowa analiza danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny pokazuje, że o ile w mieście wskaźnik ten maleje, tak na wsi z roku na rok rośnie. Powyższe związane jest z postępującą migracją ludności z miasta na tereny wiejskie.

Zagrożenie hałasem jest niezmiernie trudno przeanalizować z uwagi na różnorodne źródła hałasu różniące się natężeniem i obszarem oddziaływania. Miernikiem przyjętym w programie jest długość ścieżek rowerowych, z uwagi na wpływ komunikacji rowerowej przy zmniejszeniu natężenia ruchu komunikacyjnego. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego długość dróg dla rowerów na terenie gminy wykazuje trend malejący. Należy jednak nadmienić, że na łączną długość dróg dla rowerów składają się odcinki będące w zarządzie gminy, powiatu i województwa. Długość dróg dla rowerów będących w zarządzie gminy wykazuje tendencję wzrostową, a tych w zarządzie powiatu – tendencję spadkową. Z kolei brak wyraźnego trendu w zakresie długości dróg dla rowerów będących w zarządzie województwa.

Powyższe rozbieżności spowodowane są prawdopodobnie błędnie prowadzoną sprawozdawczością przez poszczególnych zarządców dróg. Z uzyskanych informacji wynika, że niezgodnie z wytycznymi wskazanymi przez Główny Urząd Statystyczny dokonywano kwalifikacji dróg (np. w przypadku dróg dla rowerów przebiegających po obu stronach drogi obie drogi liczy się odrębnie, nie wlicza się dróg służących dla celów turystycznych). Ponadto do ogółu dróg rowerowych będących w zarządzie powiatu wliczano również drogi gminne.

Zgodnie z Oceną poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2021 w województwie wielkopolskim wykonaną na podstawie pomiarów przeprowadzonych przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, ustalono brak przypadków przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w dwóch punktach pomiarowych zlokalizowanych w Śremie: przy ul. Makuszyńskiego oraz ul. Dezyderego Chłapowskiego (trend pozytywny).

Efekty realizowanych działań w zakresie gospodarowania wodami przeanalizowano w zakresie wielkości zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności oraz zużycia wody na 1 mieszkańca. W okresie sprawozdawczym nastąpił systematyczny spadek obu ww. wskaźników, co stanowi trend pozytywny.

Corocznie zwiększająca się ilość ścieków komunalnych i przemysłowych, wymagających oczyszczenia, odprowadzanych do wód lub do ziemi – w związku ze wzrostem ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska – stanowi trend negatywny. Należy jednak zwrócić uwagę, że zjawisko to jest naturalną konsekwencją rozwoju gospodarczego gminy.

W obszarze interwencji związanym z gospodarką wodno-ściekową odnotowano pozytywne trendy związane ze zwiększającą się długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, udziałem mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej oraz niezmiennym udziałem ludności korzystającej z sieci wodociągowej bliskim 100%.

Pod względem ochrony gleb jako wskaźnik przyjęto przekroczenia standardów jakości ziemi i gleby. Niestety, na terenie gminy nie prowadzono badań z tego zakresu zarówno w roku bazowym, jak i w okresie sprawozdawczym.

W obszarze interwencji, jakim jest gospodarka odpadami, odnotowano pozytywny trend dotyczący osiągniętego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych, co świadczy o zaangażowaniu mieszkańców w segregację odpadów i skuteczności kampanii informacyjno-promocyjnych prowadzonych w tym zakresie przez Urząd Miejski w Śremie. W związku z obowiązkiem segregacji odpadów na terenie gminy Śrem, wskaźnik dotyczący udziału zadeklarowanych mieszkańców gminy zbierających odpady selektywne wynosi 100%.

Liczba odnotowanych przypadków nielegalnego składowania odpadów zmniejszyła się w 2021 r. w stosunku do wartości tego wskaźnika zanotowanych w poprzednim okresie sprawozdawczym (13 przypadków w 2019 r., 9 przypadków w 2020 r., dwa przypadki w 2021 r.), ale w 2022 r. wzrosła do 10 przypadków. Mimo to, generalny trend w tym zakresie należy uznać za pozytywnie malejący.

Analizując ochronę zasobów przyrodniczych gminy należy zwrócić uwagę na stałą wielkość powierzchni terenów chronionych i gruntów leśnych, aczkolwiek brak tendencji do zwiększenia lesistości na terenie gminy jest zjawiskiem negatywnym z uwagi na planowany wzrost lesistości Polski do 33% w 2050 r., ujętym w Krajowym programie zwiększenia lesistości (1995). W okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost liczby pomników przyrody – trend pozytywny.

W rozpatrywanych latach nie miały miejsca poważne awarie w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

5. Podsumowanie

Po przeanalizowaniu danych pozyskanych od różnych jednostek oraz danych statystycznych i monitoringowych stwierdzono, że gmina Śrem oraz podmioty realizujące swe zadania na omawianym terenie, prowadzi szereg działań inwestycyjnych, koordynacyjnych oraz informacyjno-edukacyjnych skutkujących realnymi efektami ekologicznymi i sukcesywną poprawą stanu lokalnego środowiska przyrodniczego.

Stan realizacji zadań wskazanych w programie przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Stan realizacji zadań w latach 2021-2022

Obszar interwencji	Liczba zaplanowanych zadań	Liczba zrealizowanych zadań		Stopień realizacji [%]
		zaplanowanych	dodatkowych	
Ochrona klimatu i jakości powietrza / Zagrożenie hałasem	13	10	4	77,0
Gospodarowanie wodami	12	7	0	58,0
Gospodarka wodno-ściekowa	40	13	0	33,0
Zasoby geologiczne	4	4	0	100,0
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	6	5	0	83,0
Zasoby przyrodnicze	8	7	0	87,5
Zagrożenie poważnymi awariami	3	2	0	66,7
Edukacja	9	9	0	100,0
Razem	95	57	4	60,0

Spośród 95 zadań wskazanych w programie zaplanowanych do realizacji w latach 2021-2022 zrealizowano lub podjęto realizację 57 z nich (60%), przy czym część zadań niezrealizowanych, zwłaszcza z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, przesunięta została na kolejne lata, a część z nich nie wymagała podjęcia ze względu na brak takiej konieczności. Ponadto ze względu na pandemię COVID-19 zawieszeniu lub ograniczeniu uległy działania kontrolne przewidziane w programie, a także przedsięwzięcia związane z organizacją zajęć edukacyjnych, spotkań i zgrupowań (np. dożynki, festyny).

Zaleca się, aby cele i zadania przyjęte w następnej aktualizacji programu były mierzalne, realne do osiągnięcia i były łatwe do oceny. Z kolei przyjęte w programie wskaźniki i mierniki powinny odzwierciedlać zmiany zachodzące w środowisku w sposób miarodajny oraz być powszechnie dostępne w publikacjach urzędów statystycznych i organów zobowiązanych do udostępnienia informacji o środowisku. Zaleca się przeprowadzenie ponownej weryfikacji listy wskaźników i mierników realizacji poszczególnych celów i zadań.

Wśród zadań Programu ochrony środowiska, które wymagają większego zaangażowania samorządu terytorialnego i innych jednostek lub kontynuacji w kolejnych latach należy wymienić w szczególności:

- termomodernizację budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej oraz sukcesywną wymianę kotłów węglowych na urządzenia wykorzystujące niskoemisyjne nośniki energii (gaz, olej, energię elektryczną), a także wsparcie działań mających na celu pozyskanie energii ze źródeł odnawialnych typu: pompy ciepła, kolektory słoneczne itp.,
- poprawę stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez stały rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz prowadzenie jakościowej i ilościowej inwentaryzacji zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, szczególnie na obszarach, na których rozwój sieci kanalizacyjnej jest niemożliwy,
- kontynuacja edukacji ekologicznej, uwzględniającej sektory problemowe (tj. problem niskiej emisji, gospodarka odpadami czy oszczędzanie wody) opartej m.in. na systemie stosownych szkoleń, konkursów, warsztatów i imprez proekologicznych w gminie,
- zwiększanie powierzchni terenów zieleni publicznej na terenie gminy oraz zwiększanie jej lesistości, np. poprzez wykorzystanie nieużytków na terenach gminnych, a także ich właściwe utrzymanie oraz inwentaryzacja terenów zieleni miejskiej i lasów,
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego.
- zmniejszenie ilości powstających odpadów oraz zwiększenie ilości selektywnie zbieranych odpadów komunalnych poprzez stałą edukację ekologiczną mieszkańców gminy,
- zwiększenie ilości usuwanego azbestu z terenu gminy.